

CK.0000077216

HỘI VĂN HỌC NGHỆ THUẬT VIỆT NAM
KINH NGHỆ THUẬT CÁC DÂN TỘC THIỂU SỐ VIỆT NAM

THÁI TÂM

NGƯỜI ĂN MÀY GỐC CÂY DÔI

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN

LIÊN HIỆP CÁC HỘI VĂN HỌC NGHỆ THUẬT VIỆT NAM
HỘI VĂN HỌC NGHỆ THUẬT CÁC DÂN TỘC THIỂU SỐ VIỆT NAM

THÁI TÂM

NGƯỜI ĂN MÀY GỐC CÂY DỐI

Tập truyện ký

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN

**ĐỀ ÁN BẢO TỒN, PHÁT HUY GIÁ TRỊ
TÁC PHẨM VĂN HỌC, NGHỆ THUẬT
CÁC DÂN TỘC THIỂU SỐ VIỆT NAM**

Cố vấn Ban Chỉ đạo: Nhà thơ Hữu Thịnh

Chủ tịch Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật Việt Nam

BAN CHỈ ĐẠO

1. Nhà văn Tùng Diễm (Trần Quang Diễm)	<i>Trưởng ban</i>
2. Nhà nghiên cứu, TS. Đoàn Thanh Nô	<i>Phó Trưởng ban Thường trực</i>
3. TS. Trịnh Thị Thủy	<i>Phó Trưởng ban</i>
4. Nhạc sĩ Nông Quốc Bình	<i>Ủy viên kiêm Giám đốc</i>
5. GS.TS. Nguyễn Xuân Kính	<i>Ủy viên</i>
6. PGS.TS. Lâm Bá Nam	<i>Ủy viên</i>
7. ThS. Vũ Công Hội	<i>Ủy viên</i>
8. ThS. Phạm Văn Trường	<i>Ủy viên</i>
9. ThS. Nguyễn Nguyên	<i>Ủy viên</i>
10. ThS. Nguyễn Ngọc Bích	<i>Ủy viên</i>

Giám đốc

Nhạc sĩ Nông Quốc Bình

LỜI GIỚI THIỆU

Ủy ban toàn quốc Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật Việt Nam là tổ chức chính trị - xã hội - nghề nghiệp, thành viên của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, mái nhà chung của các Hội Văn học nghệ thuật cả nước. Liên hiệp gồm 74 tổ chức thành viên với trên 45.000 hội viên là văn nghệ sĩ thuộc các Hội Văn học nghệ thuật chuyên ngành Trung ương và các Hội Văn học nghệ thuật tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương, trong đó có Hội Văn học nghệ thuật các Dân tộc thiểu số Việt Nam.

Trải qua gần 25 năm hình thành và phát triển, đến nay Hội Văn học nghệ thuật các Dân tộc thiểu số Việt Nam đã có hơn một nghìn hội viên, trong đó gần 600 hội viên là người dân tộc thiểu số hoạt động tại 34 tổ chức cơ sở và các chi hội, tỉnh thành hội trong cả nước. Trong giai đoạn từ năm 1999 đến nay, được sự quan tâm của Đảng và Nhà nước, đã có hàng nghìn công trình, tác phẩm văn học, nghệ thuật các dân tộc thiểu số Việt Nam được sưu tầm, nghiên cứu, biên dịch, sáng tạo.

Bộ sách này là một phần của Đề án “Bảo tồn, phát huy giá trị tác phẩm văn học, nghệ thuật các dân tộc thiểu số Việt Nam”, với mục tiêu là thực hiện chính sách dân tộc của Đảng, Nhà nước nhằm bảo tồn, phát huy giá trị tác phẩm văn học, nghệ thuật các dân tộc thiểu số Việt Nam; quảng bá di sản văn hóa các dân tộc thiểu số Việt Nam với bạn bè thế giới; góp phần xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc và xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân tộc, thúc đẩy tiến trình đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và hội nhập quốc tế; bổ sung nguồn tài liệu phục vụ công tác giảng dạy, nghiên cứu, trao đổi, giao lưu và phát triển văn hóa giữa các tộc người, nhân dân trong và ngoài nước, với cộng đồng quốc tế.

Bộ sách là kết quả từ kho tài liệu hàng nghìn công trình, tác phẩm đã được nghiên cứu, sưu tầm, biên dịch, sáng tạo qua nhiều thế hệ tác giả, nghệ nhân, hội viên của Hội Văn học nghệ thuật các Dân tộc thiểu số Việt Nam.

Trong quá trình thực hiện bộ sách, Ban Chỉ đạo mong nhận được góp ý của quý bạn đọc gần xa.

**TM. BAN CHỈ ĐẠO
TRƯỞNG BAN**

Nhà văn Tùng Diên

Phó Chủ tịch Thường trực

Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật Việt Nam

CHIẾC ĐÀN MÔI

Đã ba lần rồi, cứ lội ra giữa suối ông Thiềng lại quay trở về cái chòi canh nương của mình. Tuổi già, không ai muốn ở rẫy xa nhà, xa bản... nhưng ông Thiềng không còn cách nào khác. Hai vợ chồng già giận nhau... thôi thì tạm thời đi ở rẫy cho qua... lâu ngày chắc là mọi chuyện cũng sẽ nhạt dần thôi... bà ấy chưa bao giờ được ghen với chồng, chưa bao giờ được giận đối với ai cả... thì cũng tại cái số, cái phận của đời mình là vậy! Nhưng đã gần hai tuần trôi qua rồi mà vợ ông vẫn không nguôi giận, và chính ông cũng chưa muốn trở về nhà, mặc dù nhớ nhà, nhớ bản, nhớ anh em trong chi hội cựu chiến binh, và nhất là... nhớ vợ da diết. Ông Thiềng không ngờ câu chuyện lại bắt đầu từ cái hộp đựng của chiếc đàn môi!

Nằm một mình trên chòi, ông băng khuâng nhớ lại một quãng đời trai trẻ, cách ngày nay đã trên ba chục năm rồi... Đó là vào đầu mùa hè năm 1970,

chàng trai trẻ Vi Văn Thiêng vừa tròn 18 tuổi, trong một buổi liên hoan của lớp 10A, sau khi thi tốt nghiệp cấp ba xong, vui quá Thiêng đã đứng lên trước lớp hát bài “chiếc đàn môi”. Thiêng hát say sưa giống như một con chim họa mi say hót trên cây trám ngay cạnh bản Na Hiêng của mình mỗi buổi sáng mai... Và Thiêng không ngờ có một cô gái đang học lớp 9 ngay cạnh, người bản Na Bon, tên là Lô Thị Ninh, đã vô tình đi qua và đứng lại ngay sau tấm liếp phên che cửa lớp, chăm chú lắng nghe, say sưa còn hơn cả người đang hát... Rồi Ninh chợt nảy một cái chồi biếc trong tim!

Đêm hôm ấy, Ninh đã lấy trộm chiếc đàn môi của cha cất kín trong chiếc hòm nhỏ ngay trên đầu giường nằm, rồi ra nương một mình, ngồi nấp kín giữa hai khóm chuối, tập gảy đàn môi... Hai tháng nghỉ hè trôi qua rất nhanh, đến khi sắp bước vào năm học mới thì Ninh chợt nghe tin Thiêng sắp đi bộ đội. Lòng Ninh xôn xang, chợt vui, chợt buồn. Vui bởi niềm vui chung, bao giờ cũng vậy, cứ vào những dịp thanh niên lên đường nhập ngũ, cả xã lại náo nức như là hội mùa xuân. Ban đêm, thanh niên các bản lại tụ họp, hát vang những bài hát mới, sôi sục khí thế giục giã thanh niên lên đường đánh Mỹ, giải phóng miền Nam, thống nhất Tổ Quốc. Năm ấy, Ninh vừa tròn